

Cuprins

CUVÂNT ÎNAINTE	5
CONTENCIOSUL ADMINISTRATIV – GARDIANUL RESPECTĂRII LEGII DE CĂTRE AUTORITĂȚILE PUBLICE	9
ABREVIERI.....	15
CAPITOLUL I. STATUL ȘI SEPARAȚIA PUTERILOR ÎN STAT.....	17
Secțiunea 1. Conceptul de „stat”.....	17
Secțiunea a 2-a. Separația puterilor în stat.....	21
§1. Considerații generale.....	21
§2. Puterea legislativă	23
§3. Puterea executivă	23
§4. Puterea judecătorească.....	24
CAPITOLUL II. NOȚIUNI GENERALE DESPRE CONTENCIOSUL ADMINISTRATIV	26
Secțiunea 1. Noțiunea de contencios administrativ	26
Secțiunea a 2-a. Contenciosul administrativ în dreptul internațional și comparat.....	30
§1. Contenciosul administrativ în dreptul internațional.....	30
§2. Contenciosul administrativ în dreptul comparat	34
2.1. State cu jurisdicții administrative care au în vârf Consiliul de Stat, organ administrativ cu rol consultativ și jurisdicțional (sistemul francez).....	34
2.2. State cu jurisdicții administrative separate complet de administrația activă și de cea consultativă (sistemul german)	36
2.3. State cu jurisdicții administrative incluse în sistemul judiciar	37
2.4. State care nu posedă jurisdicții administrative (sistemul englez).....	38
Secțiunea a 3-a. Principiile exercitării controlului judecătoresc asupra actelor administrative prevăzute de recomandările adoptate de Comitetul de Miniștri al Consiliului Europei	40
§1. Convenția europeană a drepturilor omului și recomandările Comitetului de Miniștri al Consiliului Europei în domeniul contenciosului administrativ	40
§2. Punerea în aplicare în România a recomandărilor Comitetului de Miniștri al Consiliului Europei în domeniul contenciosului administrativ.....	47
Secțiunea a 4-a. Contenciosul administrativ în Uniunea Europeană	50
§1. Recursurile care pot fi introduse la Curtea de Justiție a Uniunii Europene	50
§2. Limitele controlului realizat de Curtea de Justiție a Uniunii Europene asupra deciziilor cu caracter discreționar ale instituțiilor Uniunii	56

Secțiunea a 5-a. Istoric al contenciosului administrativ în România	57
Secțiunea a 6-a. Categoriile de contencios administrativ	68

CAPITOLUL III. ACTUL ADMINISTRATIV ÎN VIZIUNEA LEGII

CONTENCIOSULUI ADMINISTRATIV	72
Secțiunea 1. Definiția actului administrativ	72
Secțiunea a 2-a. Trăsăturile actului administrativ	72
§1. Actul administrativ este un act juridic.....	73
§2. Actul administrativ este o manifestare unilaterală de voință juridică	79
§3. Actul administrativ este emis/adoptat de o autoritate publică	80
§4. Manifestarea de voință are loc în temeiul și pentru realizarea puterii publice	81
§5. Actul administrativ este emis în vederea organizării executării legii sau a executării în concret a acesteia	81
Secțiunea a 3-a. Comparație între actul administrativ și celelalte acte juridice	82
§1. Actul administrativ și legea	82
§2. Actul administrativ și contractul	82
§3. Actul administrativ și hotărârea judecătorească	83
Secțiunea a 4-a. Clasificarea actelor administrative	83
Secțiunea a 5-a. Tipologia actelor administrative	86
§1. Actele Președintelui României.....	87
§2. Actele Guvernului și deciziile primului-ministru	90
2.1. Ordonanțele simple și ordonanțele de urgență adoptate de Guvern.....	90
2.2. Hotărârile Guvernului.....	95
2.3. Deciziile primului-ministru	96
§3. Actele administrative adoptate de ministere	96
§4. Actele administrative emise de organele administrative centrale de specialitate organizate în subordinea Guvernului sau în subordinea ministerelor	97
§5. Actele administrative adoptate de organele administrative centrale de specialitate organizate ca autorități administrative autonome.....	98
§6. Actele consiliilor locale.....	99
§7. Actele primarului	101
§8. Actele consiliilor județene	102
§9. Actele președintelui consiliului județean	103
§10. Actele prefectului	103
Secțiunea a 6-a. Regimul juridic al actelor administrative.....	104
§1. Legalitatea actelor administrative	104
§2. Competența autorităților publice	105
§3. Competența legată și puterea discreționară (oportunitatea) a autorităților publice	114
3.1. Puterea discreționară în dreptul administrativ european	120
§4. Forma actului administrativ	122

§5. Procedura de emiterie/adoptare a actelor administrative	125
5.1. Forme procedurale anterioare (prealabile) emiterii sau adoptării actului administrativ	125
5.2. Forme procedurale concomitente emiterii sau adoptării actului administrativ	130
5.3. Forme procedurale posterioare emiterii sau adoptării actului administrativ.....	137
§6. Forța juridică a actelor administrative	140
§7. Efectele juridice ale actelor administrative	141
7.1. Momentul din care actul administrativ produce efecte juridice.....	142
7.2. Încetarea efectelor juridice ale actelor administrative	143
7.2.1. Suspendarea executării actelor administrative	143
7.2.2. Ajungerea la termen a actelor administrative.....	145
7.2.3. Caducitatea actelor administrative.....	145
7.2.4. Revocarea și retractarea actelor administrative.....	147
7.2.5. Abrogarea actelor administrative	152
7.2.6. Anularea actelor administrative	154
7.2.6.1. Regimul juridic al nulităților în dreptul administrativ. Particularități față de dreptul civil.....	157
7.2.7. Inexistența actului administrativ	161
7.2.8. Rectificarea și reconstituirea actelor administrative.....	162
Secțiunea a 7-a. Actele administrative unilaterale în dreptul Uniunii Europene	163
Secțiunea a 8-a. Actele administrative asimilate în sensul Legii contenciosului administrativ nr. 554/2004.....	167
§1. Contractele administrative	168
1.1. Noțiunea de contract administrativ.....	168
1.2. Trăsăturile contractelor administrative	168
1.3. Limitele asimilării contractelor administrative actelor administrative unilaterale	169
1.4. Limitele libertății contractuale în dreptul public	177
1.4.1. Aplicarea dreptului Uniunii Europene al concurenței în materia contractelor administrative.....	180
1.4.2. Valorificarea cercetării prin propuneri „de lege ferenda”	185
1.5. Fazele premergătoare încheierii unui contract administrativ.....	186
1.6. Clauze contractuale de drept public. Principiului priorității interesului public.....	191
1.6.1. Clauza de aplicare a principiului echilibrului financiar în contractele administrative	192
1.6.2. Dreptul autorității publice contractante de a modifica în mod unilateral partea reglementară a contractului	195
1.6.3. Asigurarea funcționării în regim de continuitate și permanență a serviciului public	198
1.6.4. Dreptul de control al autorității publice contractante	199

1.6.5. Clauza cu privire la dreptul autorității publice contractante asupra bunurilor de retur	200
1.6.6. Clauza de denunțare unilaterală a contractului administrativ pentru realizarea unui interes public.....	202
1.7. Interpretarea contractelor administrative	203
1.8. Principalele tipuri de contracte administrative.....	205
1.8.1. Contractul de concesiune	205
1.8.2. Contractul de achiziție publică	207
1.8.3. Contractul de închiriere a unui bun proprietate publică	212
1.8.4. Contractul de atribuire în folosință cu titlu gratuit a unui bun proprietate publică	214
1.8.5. Darea în administrare a unui bun proprietate publică	217
§2. Refuzul nejustificat de a rezolva o cerere referitoare la un drept sau la un interes legitim și faptul de a nu răspunde solicitantului în termenul legal (<i>tăcerea autorităților publice</i>).....	221
2.1. Considerații generale.....	221
2.2. Refuzul nejustificat de a soluționa o cerere	221
2.3. Faptul de a nu răspunde solicitantului în termenul legal (<i>tăcerea autorităților publice</i>)	223
Secțiunea a 9-a. Actele administrativ-jurisdicționale.....	224

CAPITOLUL IV. CONDIȚIILE DE ADMISIBILITATE ALE ACȚIUNII DIRECTE ÎN CONTENCIOSUL ADMINISTRATIV

Secțiunea 1. Calitatea procesuală a părților în litigiile de contencios administrativ	231
§1. Calitatea procesuală activă în procesele de contencios administrativ ...	231
1.1. Persoana vătămată într-un drept sau interes legitim printr-un act administrativ	232
1.2. Terțul vătămat printr-un act administrativ adresat altui subiect de drept	235
1.3. Avocatul Poporului.....	237
1.4. Ministerul Public	242
1.5. Autoritatea publică emitentă a unui act administrativ unilateral nelegal, în situația în care actul nu mai poate fi revocat, întrucât a intrat în circuitul civil și a produs efecte juridice	244
1.6. Persoana vătămată în drepturile sau în interesele sale legitime prin ordonanțe sau dispoziții din ordonanțe ale Guvernului neconstituționale	249
1.7. Prefectul	255
1.7.1. Actele juridice care formează obiectul controlului de legalitate exercitat de prefect.....	257
1.7.2. Condițiile de exercitare a controlului de legalitate de către prefect	262
1.8. Agenția Națională a Funcționarilor Publici	265
1.9. Orice subiect de drept public, în condițiile legii	267
§2. Calitatea procesuală pasivă în procesele de contencios administrativ	269

Secțiunea a 2-a. Vătămarea unui drept subiectiv sau a unui interes legitim prin actul atacat	271
Secțiunea a 3-a. Existența unui act administrativ în formă tipică sau asimilată în sensul Legii contenciosului administrativ	277
Secțiunea a 4-a. Actul atacat să provină de la o autoritate publică.....	279
Secțiunea a 5-a. Îndeplinirea procedurii administrative prealabile	292
Secțiunea a 6-a. Acțiunea în contenciosul administrativ să fie introdusă în termenele prevăzute de lege	311
CAPITOLUL V. ACTELE ADMINISTRATIVE NESUPUSE CONTROLULUI INSTANȚELOR DE CONTENCIOS ADMINISTRATIV ȘI ACTELE ADMINISTRATIVE EMISE ÎN SITUAȚII EXCEPȚIONALE	323
Secțiunea 1. Actele administrative care sunt exceptate total de la controlul de legalitate al instanțelor de contencios administrativ	323
§1. Actele administrative ale autorităților publice care privesc raporturile acestora cu Parlamentul	324
§2. Actele de comandament cu caracter militar	326
§3. Actele administrative pentru modificarea sau desființarea cărora se prevede, prin lege organică, o altă procedură judiciară	327
Secțiunea a 2-a. Regimul juridic specific al controlului de legalitate exercitat de instanța de contencios administrativ asupra actelor administrative emise în situații excepționale	333
§1. Considerații generale	333
§2. Actele administrative emise pentru aplicarea regimului stării de război, al stării de asediu sau al celei de urgență	336
§3. Actele administrative emise pentru restabilirea ordinii publice.....	342
§4. Actele administrative emise pentru înlăturarea consecințelor calamităților naturale, epidemiilor și epizootiilor.....	342
CAPITOLUL VI. PROCEDURA CONTENCIOSULUI ADMINISTRATIV	345
Secțiunea 1. Instanțele de judecată competente să judece acțiunile de contencios administrativ	345
Secțiunea a 2-a. Obiectul acțiunii judiciare	357
Secțiunea a 3-a. Sesizarea instanței de judecată	368
Secțiunea a 4-a. Suspendarea prin hotărâre judecătorească a executării actului administrativ având ca temei fie exercitarea plângerii administrative prealabile, fie exercitarea acțiunii principale	372
§1. Suspendarea prin hotărâre judecătorească a executării actului administrativ având ca temei introducerea plângerii administrative prealabile (recursului administrativ)	373
§2. Suspendarea executării actului administrativ solicitată prin acțiunea principală	386
Secțiunea a 5-a. Introducerea în cauză a persoanei care a contribuit la emiterea/încheierea actului administrativ vătămător și a altor subiecte de drept	390

Secțiunea a 6-a. Judecarea cererilor	395
Secțiunea a 7-a. Soluțiile pe care le poate da instanța de contencios administrativ	401
Secțiunea a 8-a. Comunicarea hotărârilor judecătorești pronunțate în contencios administrativ. Efectele hotărârilor judecătorești definitive prin care se anulează un act administrativ.....	409
Secțiunea a 9-a. Completarea dispozițiilor Legii contenciosului administrativ cu dreptul comun	412

CAPITOLUL VII. RĂSPUNDEREA ADMINISTRATIV-PATRIMONIALĂ A AUTORITĂȚILOR PUBLICE REGLEMENTATĂ DE LEGEA

CONTENCIOSULUI ADMINISTRATIV	417
Secțiunea 1. Noțiunea de răspundere administrativ-patrimonială.....	417
Secțiunea a 2-a. Condițiile răspunderii administrativ-patrimoniale	419
Secțiunea a 3-a. Formele răspunderii administrativ-patrimoniale reglementate de Legea contenciosului administrativ	423
Secțiunea a 4-a. Principiile acțiunii în contencios administrativ în angajarea răspunderii administrativ-patrimoniale	426
§1. Principiul solidarității dintre funcționar și autoritatea publică în ceea ce privește obligația de plată a despăgubirilor dispuse de instanță	426
§2. Principiul chemării în garanție a superiorului ierarhic de la care funcționarul a primit ordin scris să elaboreze sau să nu elaboreze actul	429
Secțiunea a 5-a. Răspunderea administrativ-patrimonială a instituțiilor Uniunii Europene	429
Secțiunea a 6-a. Principiile recomandate de Consiliul Europei pentru atragerea răspunderii autorităților publice în cazul pagubelor produse prin acte administrative nelegale	431

CAPITOLUL VIII CĂILE DE ATAC ÎMPOTRIVA HOTĂRÂRILOR

JUDECĂTOREȘTI PRONUNȚATE ÎN CONTENCIOS ADMINISTRATIV	433
Secțiunea 1. Considerații generale	433
Secțiunea a 2-a. Recursul	434
Secțiunea a 3-a. Revizuirea.....	440

CAPITOLUL IX. EXECUTAREA HOTĂRÂRILOR ÎN CONTENCIOS

ADMINISTRATIV	449
Secțiunea 1. Executarea de bunăvoie a hotărârilor judecătorești pronunțate în contenciosul administrativ.....	449
Secțiunea a 2-a. Executarea silită a hotărârilor judecătorești pronunțate în contenciosul administrativ.....	449
Secțiunea a 3-a. Particularitățile executării obligațiilor de plată ale instituțiilor publice, stabilite prin titluri executorii	474
§1. Executarea de bunăvoie a obligațiilor de plată prin înscrierea creanței în bugetul instituției publice	474
§2. Executarea silită a obligațiilor de plată.....	476

CAPITOLUL X. CONTROLUL JUDECĂTORESC INDIRECT AL ACTELOR ADMINISTRATIVE CU CARACTER INDIVIDUAL PE CALEA EXCEPȚIEI DE NELEGALITATE	480
CAPITOLUL XI. CLAUZA COMPROMISORIE DE SOLUȚIONARE PRIN ARBITRAJ A LITIGIILOR PRIVIND CONTRACTELE ADMINISTRATIVE	493
CAPITOLUL XII. CONTENCIOSUL ADMINISTRATIV ÎN LEGILE SPECIALE	497
CAPITOLUL XIII. PROVOCĂRI ȘI PERSPECTIVE DE EVOLUȚIE ALE CONTENCIOSULUI ADMINISTRATIV ROMÂN	509
BIBLIOGRAFIE FUNDAMENTALĂ PENTRU STUDIUL CONTENCIOSULUI ADMINISTRATIV	513
TABLA DE MATERII	521
TABLE OF CONTENTS	543